

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 6/12
V Lucemburku dne 14. února 2012

Rozsudek ve věci C-17/10
Toshiba Corporation a další v. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Český orgán pro hospodářskou soutěž může postihnout účinky celosvětového kartelu vyvolané v České republice v době před jejím přistoupením k EU

Komise nemá pravomoc tyto účinky kartelové dohody postihovat, přestože k jejímu ukončení došlo až po tomto přistoupení

Projednávaná věc se týká kartelové dohody celosvětového rozsahu na trhu plynem izolovaných spínacích ústrojí (dále jen „PISÚ“¹), které se během různých období mezi lety 1988 a 2004 účastnilo několik evropských a japonských podniků z odvětví elektrotechniky. Jak Komise², tak český orgán pro hospodářskou soutěž se touto kartelovou dohodou zabývaly a uložily dotčeným podnikům pokuty. Český orgán pro hospodářskou soutěž v této souvislosti zahájil řízení poté, co řízení zahájila Komise, a jeho rozhodnutí bylo přijato po vydání rozhodnutí Komise. Tato řízení byla vedena a pokuty byly uloženy v době po 1. květnu 2004, dni přistoupení České republiky k Evropské unii.

Komise přezkoumala protisoutěžní účinky kartelové dohody na trhu Unie a použila unijní pravidla hospodářské soutěže³. Český orgán pro hospodářskou soutěž pak přezkoumal účinky kartelové dohody na území České republiky za použití českého práva hospodářské soutěže. Český orgán nicméně postihl pouze účinky, které kartelová dohoda vyvolala na území České republiky v době před 1. květnem 2004.

Společnost Toshiba a další společnosti, které se kartelové dohody účastnily, podaly proti rozhodnutí českého orgánu pro hospodářskou soutěž žalobu k českým soudům. Měly totiž za to, že toto rozhodnutí je v rozporu s evropskými předpisy v oblasti hospodářské soutěže (v projednávaném případě s ustanoveními nařízení č. 1/2003), podle nichž orgány pro hospodářskou soutěž členských států bez dalšího ztrácejí příslušnost, zahájí-li Komise řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže. V tomto ohledu zdůraznily, že podle zjištění Komise byl kartel ukončen dne 11. května 2004 – tedy po přistoupení České republiky k Unii – a že se rozhodnutí Komise týká rovněž účinků, které kartelová dohoda vyvolala na území České republiky. Uvedené společnosti tvrdily, že jim byl uložen dvojnásobný trest, jelikož jim český orgán pro hospodářskou soutěž uložil pokutu za protiprávní jednání, které již bylo předmětem rozhodnutí na evropské úrovni. Taková praxe je přitom v rozporu se zákazem kumulace sankcí za totéž jednání (zásada *ne bis in idem*).

¹ PISÚ jsou základním zařízením stanic elektrické rozvodné sítě, které slouží k přeměně vysokého napětí na nízké napětí a naopak. Jejich funkcí je chránit transformátor před přepětím nebo izolovat obvod a nefunkční transformátor.

² Komise svým rozhodnutím K(2006) 6762 v konečném znění ze dne 24. ledna 2007 uložila pokuty v celkové výši 750,71 milionů eur. Podniky, kterým byly pokuty uloženy, se obrátily na Tribunál s návrhem směřujícím ke zrušení rozhodnutí Komise a ke snížení pokut, které jim byly uloženy; pokud jde o věci týkající se evropských podniků, viz rozsudky Tribunálu ze dne 3. března 2011, Siemens AG v. Komise (T-110/07), Areva, Areva T & D Holding SA, Areva T & D SA, Areva T & D AG, Alstom v. Komise (T-117/07 a T-121/07), a spojené věci Siemens AG Österreich, VA Tech Transmission & Distribution GmbH & Co. KEG, Siemens Transmission & Distribution Ltd., Siemens Transmission & Distribution SA, Nuova Magrini Galileo SpA v. Komise (T-122/07 až T-124/07), viz rovněž tiskovou zprávu č. 15/11; pokud jde o věci týkající se japonských podniků, viz rozsudky Tribunálu ze dne 12. července 2011, Hitachi a další v. Komise (T-112/07), Toshiba v. Komise (T-113/07), Fuji Electric Co. Ltd v. Komise (T-132/07) a Mitsubishi Electric v. Komise (T-133/07), viz rovněž tiskovou zprávu č. 70/11.

³ Komise zahájila řízení směřující k uložení pokut na základě článku 81 ES a článku 53 Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Dohoda o EHP), ve spojení s nařízením č. 1/2003.

Krajský soud v Brně položil Soudnímu dvoru otázku, zda v důsledku skutečnosti, že Komise ve svém rozhodnutí měla za to, že byl kartel ukončen několik dnů po přistoupení České republiky k Evropské unii, a že český orgán pro hospodářskou soutěž zahájil řízení a přijal své rozhodnutí v době po 1. květnu 2004, což je rovněž den nabytí účinnosti nařízení č. 1/2003, český orgán pro hospodářskou soutěž ztrácí pravomoc přezkoumat a postihnout účinky této kartelové dohody, které byly vyvolány před tímto přistoupením.

Soudní dvůr nejprve připomněl, že unijní právo je pro Českou republiku závazné ode dne jejího přistoupení, tedy od 1. května 2004, a že se v tomto státě uplatňuje za podmínek stanovených ve Smlouvách a v Aktu o přistoupení. V tomto ohledu ani Smlouvy, ani Akt o přistoupení České republiky neobsahují žádné indicie ve prospěch použití unijních pravidel hospodářské soutěže se zpětnou účinností na protisoutěžní účinky, které byly v uvedeném státě vyvolány před jeho přistoupením. Avšak, není-li výslovně stanoveno jinak, zásada právní jistoty vyžaduje, aby byly tyto účinky posouzeny ve světle právních norem účinných v době, kdy tyto účinky nastaly, to znamená ve světle českého práva. Soudní dvůr dospěl k závěru, **že pravidla unijního práva hospodářské soutěže se na protisoutěžní účinky této kartelové dohody nepoužijí, jelikož byly vyvolány na území České republiky před jejím přistoupením k Unii.**

Dále, pokud jde o vymezení pravomoci a příslušnosti mezi vnitrostátními orgány a orgány Unie v oblasti dohod narušujících hospodářskou soutěž, Soudní dvůr připomíná, že podle nařízení č. 1/2003 je pravomoc používat **unijní pravidla hospodářské soutěže** sdílena Komisí a orgány pro hospodářskou soutěž členských států. Soudní dvůr nicméně upřesnil, že posledně uvedené orgány svou příslušnost ztrácejí, pokud Komise zahájí řízení směřující k uložení pokuty. Navíc v případě, že Komise takové řízení zahájila, ztrácejí vnitrostátní orgány rovněž možnost uplatnit **ustanovení vnitrostátního práva zakazující dohody narušující hospodářskou soutěž.**

Soudní dvůr však poukázal na to, že **unijní pravidla hospodářské soutěže nestanoví, že by vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž zahájením řízení ze strany Komise trvale a jednou provždy ztrácely pravomoc používat vnitrostátní právní předpisy v oblasti hospodářské soutěže.** Naopak, **ukončením řízení zahájeného Komisí se pravomoc vnitrostátních orgánů pro hospodářskou soutěž obnovuje,** jelikož se unijní a vnitrostátní právo hospodářské soutěže použijí souběžně. Pravidla hospodářské soutěže na evropské a vnitrostátní úrovni totiž nahlížejí na omezující praktiky z různých hledisek a jejich rozsah působnosti není totožný. Soudní dvůr ovšem upřesnil, že vnitrostátní orgány pro hospodářskou soutěž nemohou rozhodnout v rozporu s rozhodnutím přijatým Komisí.

Stejně tak mohou vnitrostátní orgány poté, co Komise přijala své rozhodnutí, rozhodnout ve věci kartelové dohody na základě unijního práva hospodářské soutěže, pokud respektují rozhodnutí Komise. V této souvislosti Soudní dvůr zdůraznil, že se příslušnost orgánů pro hospodářskou soutěž členských států obnovuje nejen v případě, že Komise rozhodla, že se unijní pravidla hospodářské soutěže ve vztahu k příslušné dohodě nepoužijí, ale rovněž v případě všech myslitelných rozhodnutí, která Komise mohla na základě nařízení č. 1/2003 přijmout.

V důsledku toho **Soudní dvůr odpověděl, že český orgán pro hospodářskou soutěž může rozhodnout o protisoutěžních účincích, které vyvolala kartelová dohoda na území České republiky v době před jejím přistoupením.**

Soudní dvůr konečně konstatoval, že Komise postihla důsledky kartelové dohody pouze na území Evropského hospodářského prostoru⁴, jelikož se její rozhodnutí výslovně vztahovalo na staré členské státy Unie a státy, které byly smluvními stranami Dohody o EHP. Rozhodnutím Komise tedy nebyly postiženy případné protisoutěžní účinky, které tato kartelová dohoda vyvolala na území České republiky v době před jejím přistoupením. Toto zjištění je ostatně potvrzeno skutečností, že Komise ve svém rozhodnutí za účelem výpočtu výše pokut nepřihlížela ke státům, které k Unii přistoupily dne 1. května 2004.

⁴ Evropská unie, jakož i Island, Lichtenštejnsko a Norsko.

Vzhledem k tomu, že český orgán pro hospodářskou soutěž postihl pouze důsledky kartelové dohody, které se projevily na území České republiky v době před 1. květnem 2004 a že k těmto důsledkům nebylo Komisí při ukládání pokut přihlédnuto, Soudní dvůr konstatoval, že jelikož nedošlo ke kumulaci sankcí, **nebyla porušena zásada *ne bis in idem***.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlášení rozsudku je dostupný na [Europe by Satellite](#) ☎ (+32) 2 2964106